

# Reisverslag Colombia



2020



Colombia heeft een oppervlakte van 1.141.748 km<sup>2</sup>.

Er zijn ongeveer 48 miljoen inwoners (2018) bevolkingsdichtheid 42 inw./km<sup>2</sup>.

**'Colombia, fietsen in het koloniaal verleden en veelzijdig heden'**

Mijn totale afstand gefietst tijdens deze reis door Colombia is 1.691 kilometer, met een totaal van 11.428 hoogtemeter.



*Fietsreis* 2020

~

COLOMBIA



## DE VOORBEREIDING

Deze reisbestemming is eigenlijk ontstaan door een rare kronkeling, uit een combinatie van ... mijn werkplanning, interessante reisbestemmingen, de beste reisperiode om er te fietsen en een belangrijke factor : mezelf ... want ik had oorspronkelijk een fietsreis naar de USA gepland.

Men (dat is in mijn geval, hier en daar een toevallige Amerikaanse toerist die ik op mijn vorige reizen ontmoette) had mij toch kunnen overtuigen om Californië als reisdoel in te plannen (volgens hen de meest geschikte staat in Amerika voor een fietsreis).

Toen ik mijn eerste boek over deze bestemming begon te lezen ... viel ik van de ene ontgoocheling in de andere, wat een schraal aanbod aan cultureel en historisch erfgoed (met hun huidige president Trump dan als voorbeeld van gebrek aan inhoud). Alhoewel de natuur hier en daar wel spectaculair is, maar dan zijn de afstanden die je hiervoor moet overbruggen per fiets niet leuk meer. Tot ik las dat de "Hollywood Walk of Fame" in Los Angeles een "Tourist Attraction" is, dan heb ik het boek dichtgeklapt, neen dat kan voor mij geen reisdoel zijn. Ik ben daarna al heel vlug naar een andere bestemming op zoek gegaan. Maar gezien ik de laatste jaren al een paar keer in Azië was, wou ik toch wel ergens naar Amerika als volgend werelddeel, gewoon voor de afwisseling.

Noord-Amerika, met de "hamburger en cola" cultuur, lijkt me hiermee toch wel definitief uitgesloten als reisdoel, maar in Zuid-Amerika zie ik nog wel een aantal interessante reisbestemmingen. Ik haalde een aantal reisgidsen om eens door te nemen en te zien als daar een land was dat toch iets meer te bieden heeft, 5 boeken had ik mee: Peru, Paraguay, Uruguay, Colombia en Brazilië.

Het laatste is wel om over na te denken, maar is me nog steeds niet veilig genoeg, het eerste is iets dat ik wel wil zien, maar net iets teveel gebergte om er een maand te gaan fietsen, en van de andere leek me toch wel Colombia als nieuw veilig land een perfect reisdoel. Ik had nog maar een paar bladzijden gelezen en was al meegesleept door de geschiedenis en overtuigd door het huidig aanbod binnen dit land.

Maar ... de voorbereiding van een fietsreis door een land dat sinds heel kort als een veilig reisdoel bestempeld wordt, is toch net iets anders, zeg maar iets moeilijker dan een reisvoorbereiding naar een land dat algemeen bekend staat als een toeristische bestemming. En gezien de onverwachte omwenteling (combinatie van reisdoel, werkplanning, klimaat, ...) komt dit al vrij kort na mijn reis door Polen, met slechts 7 maanden tussen beide fietsreizen. Maar let op ... de voorbereiding wordt hierdoor voor mij wel heel interessant, maar ook veel intensiever.

Gevolg, ik bestelde mijn vliegticket reeds voordat ik mijn vorige reis achter de rug had. En dit voor het eerst sinds ik met fietsreizen begon, door 40 verschillende landen ondertussen. Het ticket heen en terug (dikwijls nodig voor het krijgen van een visum) is trouwens meestal het enige dat ik vooraf vastleg, reeds ver vooraf, zodat ik hiervoor telkens wel een zeer gunstige

prijs betaal. Ik noem dit dan ook mijn beste belegging, want veel van mijn medepassagiers betalen uiteindelijk meer dan het dubbele, nergens brengt mijn geld zoveel op.

Bij mijn opzoekwerk (via welke bron en hoe dan ook) kom ik toch wel steeds bij de "drugsmaffia" terecht en zolang ik in het land zelf er niets mee te maken krijg, laat me dit koud. Want sinds het vredesakkoord dat men in 2016 gesloten heeft tussen de regering en de FARC, en Pablo Escobar "de grootste drugsbaron allertijden" in 1993 uitgeschakeld werd, is er veel veranderd in Colombia (en die beelden bij de ontdekking van Escobar in zijn schuilplaats en het triomfantelijk buiten dragen van zijn "stoffelijk overschot" herinner ik me nog zoals het gisteren was).

Het valt me zelfs op dat er in de bibliotheek (in Deinze, de stad waar ik woon) meer boeken beschikbaar zijn over het leven, de macht en de dood van "Pablo Escobar", dan reisgidsen en boeken met toeristische informatie over het land zelf. Misschien wel logisch, als je beseft welke invloed hij gehad heeft op de ontwikkeling van Colombia (meestal een negatieve voor het land, maar ook wel eens positief voor de arme bevolking).

Dan stel ik me toch wel de vraag: hoe is het mogelijk dat dergelijke organisatie als de FARC en een persoon als Escobar (zoon van een arme boer, maar die eerst miljonair, later zelfs miljardair werd, en in de top 10 van de rijkste personen ter wereld kwam) een volledig land kunnen ontwrichten ? Daar zie ik persoonlijk maar twee mogelijke redenen voor: één is de verkeerde inschatting van het plattelandsleven door een deel van de regering en twee is de onmacht of onbekwaamheid van een ander deel van de regering. En trouwens, geen van beide lijkt me vreemd aan de politiek, zowel daar als om het even waar ter de wereld.

De kolonisatie en de latere evolutie binnen het land, vormen een heel interessante mix, maar brengt me ook een pak studie- en leesvoer. Trouwens de naam Colombia is afgeleid van de ontdekkingsreiziger Christopher Columbus (alhoewel hij daar zelf nooit geweest is). Veel steden hebben nog een koloniale erfenis, wat in het historische deel van Cartagena de Indias en Santa Cruz de Mompox heel goed bewaard is (beide steden staan dan ook terecht op de werelderfgoedlijst van de Unesco).

# HET REISVERSLAG

Fietsen door Colombia ... oei ... nu doe je gevaarlijk ... en opletten voor de drugs (vooral dat ze die niet ongemerkt in je bagage steken) !!! Dit is toch het eerste waar velen aan denken als ik over mijn geplande fietsreis sprak.

En laat me eerlijk zijn, om alles veilig te houden, heb ik daar geen drugs, dealers of andere duistere zaakjes opgezocht en hierdoor tijdens deze reis er ook heel weinig van gezien. Hier en daar zag ik wel een iemand een lijntje cocaïne prepareren op een terrasje. Of zag dan ook wel bij een bar of een dancing een bord aan de ingang staan met enkele verbodstekens voor -18 jarigen, wapens, messen en drugs.

Fietsen van Bogota naar Medellin, dat is starten op een hoogte van 2.600 meter en dalen naar 1.500 meter. De afstand van 420 km valt nog mee, maar de hoogtemeters die ik hierbij moest overwinnen was met 7.242 meter toch wel een hele prestatie, gezien ik dat al de eerste week voorgeschoteld kreeg. De tweede fietsdag in Colombia, het parcours ziet er mooi uit, ik mag meer dan 2.240 meter dalen, maar wel misleidend, want hierbij heb ik tussendoor ook 1.619 meter te klimmen, en dit bij een temperatuur tussen de 24°C en 32°C Met alle factoren samen, was toch wel mijn zwaarste fietsrit ooit. Veel drinken is gewoonweg noodzakelijk, maar 8 liter die dag is wel heel veel, waarvan 5 liter water (omdat dit het meest logisch is) 2 liter vers geperst appelsiensap (omdat dit verfrissend is) en 1 liter bier Club Colombia bij aankomst, een flesje Dorada, een flesje Roja en een flesje Negra (omdat het lekker is, en ik geen water meer kon zien).

Plezier aan het klimmen, vooral op zaterdag als de massa Colombiaanse sportievelingen met hun "ultra uitgeruste" en "extra dure" fietsen de col Santa Elena beklimmen (waar ik net ook over moet). Allemaal rijden ze me voorbij natuurlijk, maar hun grimas "in het voorbijrijden" zegt veel: moet die zwaar gebouwde kerel met zo'n extra bagage op een trekkingfiets (veel te dikke banden, veel te zwaar gewicht, ..., niets comfortabel dus) ook over deze col ?

En inderdaad, weliswaar een beetje trager, maar ik bereikte ook de top van de col op 2.624 meter (met trouwens een prachtig zicht op de stad Medellin in het dal) om daarna af te dalen naar 1.489 meter. Dit toont dus duidelijk het verschil tussen een sportieve fietser en een reiziger per fiets, want ene vroeg me hoeveel ik thuis dan wel fietste ? Weinig of niets, was mijn antwoord ! Ik zag de ontgoocheling ervan afdruipe, want hij trainde elke week, en weg was hij, de vraagtekens vlogen uit zijn achterwiel.

Medellin, nog niet zo heel lang geleden was het de gevaarlijkste en moorddadigste stad ter wereld, nu nog enkel de drugshoofdstad. Het gevaar is geweken, mede door de integratie van de armere wijken, de uitbouw van het openbaar vervoer (met hier zelfs kabelliften als openbaar vervoer omdat de hellingen te stijl zijn voor om het even wat van trein, tram, bus of metro).

En zoals ik hier en nog in enkele andere steden gezien heb, toerisme kan voor dit land een enorme meerwaarde betekenen in de toekomst, als men maar het gevaar verder onder controle kan houden.

Het verschil tussen stadsleven en plattelandsleven is hier wel groot, alhoewel ze op de boerebuiten niet noodzakelijk armer zijn, ze verdienen minder, maar alles kost hier ook minder, hun leven is zonder veel luxe.

Een voorbeeldje van de prijsverschillen: in een grote stad betaalde ik 5.500 Peso voor een Club Colombia en in een bergdorpje slechts 2.500 Peso voor hetzelfde biertje. De prijs schommelde daar dus tussen 0,68 Euro en 1,49 Euro, afhankelijk van de plaats, stad of dorp, toeristisch of niet, en toch ging het in alle gevallen om hetzelfde biertje dat telkens perfect gekoeld opgediend werd.

De dagelijkse kost is overal wel lekker, met altijd een flink stuk vlees of vis, maar anderzijds ook wel vrij eentonig, altijd met rijst, gebakken bananen, frieten en een gemengd slaatje. Overal is er wel een lekkere soep of consomé te verkrijgen, dikwijls vissoep als het dicht bij een rivier of meer is, anders is het kippensoep, rundersoep of groentesoep. Ik vond het zelfs een perfecte maaltijd tijdens het fietsen als middagmaal, het is eten en drinken, ligt niet te zwaar op de maag en is telkens lekker en voedzaam.

Het viel me echter wel op dat je als vegetariër wel wat spuurwerk moet verrichten om aan een gepaste maaltijd te geraken. Trouwens aangepaste gerechten voor mensen met een allergie kennen ze daar ook niet, maar dit hoeft hier ook niet, want blijkbaar heeft niemand daar een allergie, dit zal bij ons dan wel eigen zijn aan onze manier van leven.

In het Andesgebergte heb ik een paar keer overnacht in een hotel midden in de natuur, er zijn niet zoveel dorpjes in de bijna onbewoonbare bergen, maar wel veel mooie locaties langs of even weg van de route. En daar is dan weinig of niets te doen, enkel een siësta, soms aan het zwembad, soms in een gezellige bar, soms op het terras van mijn kamer. Dit laatste is onvoorstelbaar mooi, rondom mij zie ik enkel bomen, planten en bloemen die we bij ons niet kennen, ik hoor het water in de nabije snelstromende riviertjes of watervallen en het geluid van vogeltjes is altijd in de buurt (en als ik dit van dichterbij bekijk, zie ik vogels in alle kleuren van de regenboog).

Na een klim van meer dan 1.000 meter bij zomerse temperaturen, hoeft het echt niet actiever meer te zijn, dit is voor mij echt genieten van mijn vakantie. Want het grote voordeel aan een fietsdagje is: dat je dorst hebt bij aankomst (na de douche een lokaal drankje uitproberen), dat je daarna ook honger hebt (als avondmaal regionale gerechtjes proeven) en dat je 's avonds ook moe bent (met een zalige nachtrust als gevolg, want slapen gaat vanzelf).

Mijn Spaanse woordenschat is nu niet zo uitgebreid, maar toch wel voldoende om alles te vragen waar ik behoefte aan had, en zelfs af en toe een verrijkend gesprek kon voeren met de lokale bevolking. Het mooiste dat ik onthouden heb was wat aan de ingang van een café in Yolombo op een bord geschreven stond: "Deja de poner tus problemas en facebook y ven al bar como todo el mundo". Even verduidelijken, "Stop met het plaatsen van je problemen op facebook en ga naar de bar zoals iedereen": aan dat eerste doe ik niet mee en het laatste heb ik met veel plezier dan wel gedaan.

Anderzijds heb ik daar ook het soort jongeren van de toekomst gezien. In plaats van "Buenos Dias" was het "Hola Smartphone" en in plaats van sociale contacten was het sociale media. In dit soort zaken is er helemaal geen achterstand in dit land, in tegendeel. In de steden valt hun sociale leven stil zonder smartphone, zorgwekkend en nog veel erger dan bij ons, maar ik zag wel dat het op het platteland ook volop in opmars is.

Het zal wel een fenomeen zijn dat wereldwijd bestaat, maar zoals vroeger het geval was met de "onbeschofte rokers in het openbaar" zal ook dit op middellange termijn wel overgaan, want de "mentale gezondheid" en de "normale mens" zal hen hiertoe wel op één of andere manier toe dwingen.

Zo veel, ja er is echt veel te zien in dit land ... dus het is duidelijk dat een maand veel te kort was om alles te zien. Maar anderzijds, nog eens terugkomen naar Colombia zit er ook niet echt meer in, gezien er toch nog zoveel andere landen op mijn verlanglijstje staan, waarvan sommige misschien minder spectaculair, maar toch wel telkens een nieuwe ervaring en dat maakt het ook wel mooi.

En dan heb ik "Pablo Escobar" nog niet ontmoet ... voor sommigen in de zevende hemel ... voor anderen zeven lagen onder de grond. Hij heeft hoe dan ook een heel belangrijke rol gespeeld (zowel positief als negatief) in de geschiedenis van Colombia en voor de ontwikkeling van het land zoals het momenteel loopt. Nu, ik vond het al voldoende om eens het graf van "the King of Cocaine" te bezoeken op de begraafplaats "Jardines Montesacro" (waar ik trouwens niet alleen was) en dan samen met een paar Colombiaanse bezoekers 100 meter verder langs dat van de grootste drugsbaronnes Griselda Blanco, gekend als "the Cocaine Godmother" ook eens langs geweest ben. Ik dacht even om er een gepast kadoo achter te laten : een pakje poedersuiker van Tienen, dat had hij nog niet, maar ik heb het dan toch niet verstrooid, wou graag nog verder reizen zonder eerst de binnenkant van hun gevangenis te zien.

En geloof het of geloof het niet, maar het graf van "Familia Escobar" is een waar "bedevaartsoord" geworden, hoofdzakelijk voor de lagere klasse van de bevolking, en ondertussen toch ook wel voor buitenlandse toeristen. En het ganse verhaal rond hun drugskoning wordt zelfs financieel uitgebuit in de stad Medellin met onder andere een Escobar tour, het Museo Pablo Escobar, Escobar souvenirs, ... (en ondertussen blijft Colombia nog steeds de grootste cocaïneproducent ter wereld).

Pablo heeft nog meer achtergelaten dan een drugsverleden alleen, want in het dorpje Puerto Triunfo, waar ik in een eenvoudig hotelletje overnachtte, langs de weg van Bogota naar Medellin, had hij een hectaren groot luxe landgoed "Hacienda Napoles" met een vliegveld, een arena voor stierenvechten en ook een privé dierentuin, waarvoor hij dieren van over de hele wereld liet overkomen. Nadat hij voor alles en iedereen moest onderduiken, werd deze dierentuin simpelweg verwaarloosd, gezien zijn personeel niet meer betaald werd, tot zover dat vele dieren op termijn door de omheining ontsnapten. Met als gevolg dat er in een continent waar vroeger helemaal geen nijlpaarden leefden en ze in de jungle hun ideale leefomgeving gevonden hebben, de populatie in Colombia ondertussen zo groot geworden is dat ze daar met velen rondlopen en een probleem vormen. Ik heb ze niet gezien, want er valt niet te fietsen in het gebied waar ze leven, maar het lijkt wel een sprookje op zich.

Langs mijn fietsroute van 1.691 km was er wel voldoende afwisseling om een maand lang te genieten van dit alles. In het Andesgebergte was de omgeving zo groen, met heuvels, hellingen en bergen die bijna ontoegankelijk zijn. Alhoewel, voor de vele runderen geen probleem, en af en toe zag ik een paardentrein vanuit de bijna onbegaanbare jungle op de openbare weg komen. Dat zijn 3 tot 6 paarden met een touw aan mekaar verbonden, volgeladen met suikerriet of om boomstammen uit het bos te slepen en 1 begeleider te voet of soms ook op een paard gezeten.

Van zodra ik fietste naar het noorden toe, gingen de bergen over in heuvels en het levendige groen in een dor bruin. De temperatuur was hier dan ook meer dan zomers, 's morgens startte ik met fietsen om 6u30 bij 24°C om toch mijn einddoel van de dag te bereiken rond de middag bij ondertussen al 32°C. In de namiddag liep de temperatuur dan nog verder op naar 38°C en bereikte op een dag zelfs de 40°C. Te warm om nog actieve dingen te doen, maar er waren mogelijkheden genoeg om mijn dag te vullen: van een simpele siesta op een terras met een gekoeld biertje, tot het bezoeken van een met airco uitgerust museum.

Maar ook in het warme en dorre deel was het wel mooi om te fietsen, want ik zag er heel mooie bomen, heel andere dan bij ons (weinig of geen eiken, beuken, berken, ... wel sparren en dennen). En daar zie ik in het bruin landschap en tussen het weinige groen af en toe al van ver een gekleurde bol of enkele bollen naast mekaar. Eerst wist ik niet wat ik zag, van dichtbij werd het dan duidelijk, het zijn bomen in volle bloei. Lichtgele, okergele, oranje, roze of rode bloemen de takken vol en nog zonder bladeren, een echte kleurbom.

Een constante, zowel in de hoger als in de lager gelegen gebieden, zijn de vele runderen die op grote oppervlakten grazen. Telkens is er dan een haciënda of een finca in de buurt, grote boerderijen met een verzamelplaats en laadkade voor de samengedreven runderen. Een cowboy te paard zie je dan ook regelmatig, actief op de landerijen, op terugweg naar huis of zelfs in het centrum van een dorp.

Er is duidelijk voldoende afwisseling in dit land, want steden zoals Bogota, Medellin en Cartagena zijn dan al behoorlijk uitgerust om toeristen te ontvangen, alhoewel het toerisme in de volgende jaren toch nog grote vooruitgang kan maken.

Eén van de mooiere gebieden waar ik fietste, was mijn rit van Magangué naar Santa Cruz de Mompox, hier is meer water, rivieren en meren, dan dat er vasteland is. En met de fiets kwam er nog een extraatje van 45 minuten bij, want ik koos voor de ferry van Yati naar Bodega om de rivier over te steken. En de volgende dag heb ik in de namiddag afkoeling gezocht door vanuit Mompos met een drie uur durende boottocht op de meren de fauna en flora van de andere kant eens te bekijken. Hier kwam nog bij dat tijdens het droog seizoen de waterstand tussen de rivier Magdalena en de meren te laag is, en dit traject met kar en ezel uitgevoerd werd.

Ik zag langs mijn route ook een paar historische steden met een koloniaal centrum dat terecht op de werelderfgoedlijst van de Unesco staat. Hier gaf ik mijn fiets telkens vrijaf en bleef er één of meerdere dagen om de stad te bezoeken (trouwens ik fiets zelden meer dan 4 dagen na mekaar zonder een "rustdag" in te plannen). Een rustdag, dat is voor mij toch niet echt stilzitten of niets doen, maar bijvoorbeeld zoals in Honda is dat wandelen door een klein en ongerept historisch centrum met steile straatjes, kleurrijke gebouwen en nog weinig of geen toeristen. En verder genieten van een lokaal gebakje met Café de Colombia, of rustig vanop een terrasje met een glas vers geperst appelsiensap het dagelijks leven in de stad gadeslaan.

Een belangrijke plaats tijdens de kolonisatie door de Spanjaarden, en voor mijn fietsroute een ommetje waard, is de stad Santa Cruz de Mompox (kortweg Mompos in de volksmond). Hier zijn al meer toeristen en als je de stad gezien hebt begrijp je het helemaal. Alle gebouwen en straatjes zijn nog bijna origineel zoals tijdens de Spaanse overheersing, veel van de gebouwen hebben hier zelfs nog hun oorspronkelijke functie.

Als laatste stad was ik dan in Cartagena, waarschijnlijk wel de meest toeristische stad van Colombia, en inderdaad je bent er op één dag niet rond met het bewonderen van de vele kleurrijke gebouwen, sfeervolle straatjes, en overal worden snacks verkocht, overal wordt vers fruitsap geperst, ... Hier zijn ook enkele musea, het "Castillo de Felipe" als grootste fort van Zuid-Amerika en nog een versterkte stadsmuur van 12 km lang rond het historisch centrum.



In Colombia heb ik dan ook (één van de weinige) voordelen ervaren van ouder worden: bij de meeste musea kreeg ik 25% tot 50% korting als 60-plusser, en soms zelfs gratis zoals in "Museo del Oro" in Bogota.

En ja hoor "als ik ooit zou verbannen worden uit België", dan zijn er in dit land toch een paar plaatsen waar ik definitief zou kunnen gaan wonen. Trouwens dat gevoel heb ik wel in meerdere landen, maar indien de noodzaak zich zou voordoen, blijft China toch wel mijn eerste keuze. En als je nu toch wel al te nieuwsgierig wordt waarom ik in dit of dat land zou kunnen of willen wonen: in veel landen waar ik gefietst heb is er dikwijls een stadje waar ik me onmiddellijk thuis voel, plaatsen die zoveel te bieden hebben. En met veel bedoel ik zowel cultuur, natuur, gastronomie, ..., maar vooral ook de gastvrijheid en levensvreugde die ze uitstralen, dat ze hiermee de "Vlaams Bourgondische" levensgenieter voldoende kunnen bekoren. Maar let op, voor geen geld van de wereld zou ik vrijwillig mijn "Vlaanderen" definitief willen verlaten, hier telkens weer thuiskomen is de grootste luxe die ik ken.